

Svar på remiss om betänkandet SOU 2020:78 ”Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd”

Ärendet

Regeringen har begärt synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet SOU 2020:78 ”Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd”. Remissen är ställd till Danderyds kommun och besvaras av kommunstyrelsen. Byggnadsnämnden som prövnings- och tillsynsmyndighet för strandskyddet i kommunen lämnar sina synpunkter på remissen till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen begär byggnadsnämndens synpunkter senast 30 april 2021.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets förslag till beslut

Byggnadsnämnden antar tjänsteutlåtande daterat 2021-03-30 som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Elisabeth Thelin

Bygg- och miljödirektör

Jamal Esfahani

Stadsarkitekt

UTLÅTANDE

Bakgrund

Skydd av stränder infördes på 1950-talet för att trygga allmänhetens tillgång till platser för bad och friluftsliv genom att hålla stränder fria från bebyggelse. Under 1990-talet utvidgades strandskyddet att även omfatta skydd av växt- och djurliv. Strandskyddet regleras idag i miljöbalken. Bestämmelserna gäller främst i områden som saknar detaljplan.

Det generella strandskyddet är 100 meter från strandkanten både på land och i vattenområdet och gäller även undervattensmiljön. I Stockholms län är strandskyddsområdet utökat till 300 meter, främst inom områden av riksintresse för naturvård eller friluftsliv.

I Danderyd gäller strandskydd för icke planlagda områden vid Rösjön samt inom detaljplanelagt område vid Cedergrenska parken, Sätra ängar och de små öarna i Värtan. För Rösjön och Sätra ängar är strandskyddet utvidgat till 300 meter.

Det är byggnadsnämnden som prövar ansökningar om dispenser från strandskyddet och som är tillsynsmyndighet av efterlevnaden.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets bedömning

Under de senaste 15 åren har två försök gjorts att differentiera strandskyddet utan egentligt resultat. Den utredning som nu remitterats har försökt att komma förbi de hinder som fanns.

I remissen finns förslag att differentiera strandskyddet istället för att som idag, då det är mer eller mindre samma över hela landet, med undantag för så kallade LIS-områden. Det är omotiverat med ett fortsatt strikt strandskydd i områden där exploateringsstrycket är lågt.

Förslaget innebär i korthet att för områden där det idag är stort exploateringsstryck och där många stränder är undantagna från strandskydd ska det fortsatt vara mycket restriktivt med att ge dispens. Men på landsbygd och glest befolkade platser med ett lågt exploateringsstryck ska det vara möjligt att bygga strandnära och då särskilt för att underlätta och stödja verksamheter som kan gynnas av en strandnära lokalisering. Men även för att gynna boende och göra landsbygd mer attraktivt att leva och bo i.

Ändringarna i lagstiftning som berör Danderyd

7 kap § 13 Miljöbalken

Nu gällande lagtext: *Strandskydd gäller vid havet och vid insjöar och vattendrag.*

Förslag till ändring: *Strandskydd gäller vid havet och vid insjöar som är större än en hektar och vattendrag som är bredare än två meter. Strandskydd gäller inte vid anlagda vatten som har tillkommit efter 1975.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur insjöars storlek och vattendragsbredd ska bestämmas.

Denna ändring har effekt för Danderyd, exempel på anlagda dammar i kommunen är de på golfbanorna eller dagvattendammar vilka inte längre skulle omfattas av strandskydd förutsatt att de anlagts efter 1975. Förslaget får ses som klokt och efterlängtad. Det kan få bra konsekvenser, att fler sådana vatten anläggs till gagn för bland annat bättre dagvattenhantering och anpassningar för att minska påverkan av klimatförändringen.

7 kap § 18 c Miljöbalken

Nu gällande lagtext saknar den föreslagna punkt 7 i § 18 c.

Förslag till tillägg: *7. behöver tas i anspråk för att skydda miljön, människors liv och hälsa, infrastruktur och egendom vid befintlig bebyggelse (klimatanpassningsåtgärder).*

Denna nya reglering ger ett nytt giltigt skäl till att medge dispens som tidigare inte varit möjlig. Troligen kommer den att särskilt kunna användas i urbana miljöer och platser såsom i Danderyd. Även här viktig för klimatanpassningsåtgärder som vi vet måste göras under de närmaste 30 till 100 åren i Danderyds kommun.

Kontoret tillstyrker dessa ändringar och tillägg i lagstiftningen.

Övriga ändringar i Miljöbalk samt Plan- och bygglag berör strandskyddet på landsbygd och tas inte upp i detta remissyttrande.

Tillsyn och tillsynsvägledning

Utredningen konstatera att vid de senaste försöken att differentiera strandskyddet har detta inte gjorts fullt ut. Naturvårdsverket hade då liksom i detta förslag uppdraget att ge tillsynsvägledning. Den tillsynsvägledning som då gavs till länsstyrelser och kommuner uppfattades mer av att försöka täppa för de öppningar det nya regelverket möjliggjorde. Omställningen från synsättet att ”skydda till varje pris” var för stor eller ledarskapet för svagt inom organisationen, men en organisation som från sin tillblivelse har haft uppdraget att skydda är det faktiskt logiskt att det kan vara svårt att gå över till att vägleda för exploateringar.

Det kan därför ifrågasättas lämpligheten att åter ge Naturvårdsverket uppdraget. Regeringen bör överväga, om man nu verkligen vill genomföra utredningens förslag, att ge uppdraget åt någon annan. Exempelvis ett gemensamt *strandskyddskansli* befolkat från Boverket, HaV, Naturvårdsverket och Tillväxtverket.

Sammanfattning

Eftersom Danderyd ligger i en starkt exploaterad region så kommer inga lättnader att ske i jämförelse med hur det är idag. Lagtextändringarna ovan är till gagn för kommunen, bland annat i dess klimatåtgärdsarbete. Syftet med strandskyddet är bra och den bedömning som utredningen har gjort och de förslag som lagts är logiska och förutsägbara. Om utredningens förslag blir verklighet innebär det ett viktigt paradigmskifte vilket kan leda till att även andra områdesskydd kan ses över och bli mer flexibla. Förslaget om tillsynsvägledande myndighet bör regeringen övervägas noggrant.